

MEDIA, DEMOKRASI DAN GENERASI MUDA: ANALISIS KEPUTUSAN PILIHAN RAYA UMUM KE-12

SAMSUDIN A. RAHIM
UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA

Abstrak

Pilihan raya umum ke-12 telah mengubah lanskap politik di Malaysia. Buat pertama kali sejak merdeka, parti pemerintah Barisan Nasional gagal menguasai kerajaan di lima buah negeri dan juga tidak mempunyai majoriti dua pertiga di parlimen persekutuan. Selain daripada isu-isu yang dibangkitkan dalam kempen pilihan raya, pengaruh internet dalam kalangan generasi muda dikatakan sebagai di antara faktor yang mengayun undi generasi muda kepada parti pembangkang Pakatan Rakyat. Kajian ini telah menganalisis pemboleh ubah kepercayaan terhadap media termasuk internet; isu-isu utama seperti isu kenaikan harga barang, pengangguran, kadar jenayah, peningkatan kes rasuah dan layanan sama rata antara kaum; dengan kepuasan terhadap keputusan PRU-12. Analisis regresi berganda menunjukkan kepercayaan kepada maklumat internet dan daripada kawan-kawan serta isu-isu yang dibangkitkan pilihan raya menyumbang secara positif terhadap kepuasan PRU-12 yang memihak kepada gabungan parti pembangkang.

MEDIA, DEMOCRACY AND THE YOUNG GENERATION: AN ANALYSIS OF THE 12TH GENERAL ELECTION

Abstract

The 12th general election has changed significantly the political landscape in Malaysia. For the first time since independence, the ruling party National Front failed to gain control of five state gov-

ernments and unable to secure a two third majority in the federal parliament. Besides major issues raised in campaigns, internet was singled out as one of the main contributing factor that swing young voters to the opposition coalition People's Front. This study analysed variables related to media credibility including the internet, issues raised in the campaign such as increasing price of consumer products, unemployment, crime rates, increasing incidents of corruption, and equal treatment of citizens regardless of race. Multiple regression analyses indicated that credibility of source of information such as internet and friends together with major issues raised in the campaign contributed positively towards satisfaction with election results that favours the opposition coalition.

Keywords: *internet, election, media credibility, democracy, political communication*

Pengenalan

Globalisasi dan perkembangan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dikatakan telah banyak mengubah pengertian kita mengenai peranan media dalam proses demokrasi. Media termasuk internet memberikan ruang baru dalam demokrasi bukan sahaja untuk mencapai maklumat tetapi memberikan ruang interaksi dalam komunikasi politik (Schulz, 2004; Schulz, Web dan Quiring, 2005; Papacharissi, 2004). Tidak dapat dinafikan untuk proses demokrasi berjaya, ia memerlukan maklumat bagi membolehkan warga sesebuah negara membuat keputusan dengan bijak. Ini disebabkan dengan persaingan dan penswastaaan media, banyak berita politik lebih menekankan negativisme disebabkan penekanan berlebihan kepada isu-isu konflik dan skandal (Kepplinger, 2000). Dengan itu akses kepada maklumat yang sahih dan berkualiti daripada pelbagai media bagi setiap warganegara adalah penting.

Kemunculan teknologi baru dikatakan boleh memberi ruang di mana individu bebas menyuarakan pendapat mereka kerana ruang siber tidak dikawal oleh mana-mana kuasa yang berdaulat. Menurut Sassi (2000) Internet seperti juga media lain di mana peranannya dalam demokrasi akan ditentukan oleh orientasinya sama ada sebagai entiti awam atau swasta. Namun begitu Keane (2000) berpendapat internet berpotensi membentuk ruang awam mikro di mana ia boleh meningkatkan jaringan di peringkat global atau regional. Begitu juga Hayes (2008) dan Abbe et. al (2003) berpendapat bahawa media boleh membantu calon pilihan raya mengetengahkan isu-isu tertentu untuk dijadikan agenda perbincangan dalam kempen pilihan raya dan jika pengundi bersetuju dengan isu tersebut ia akan mempengaruhi tingkah laku pengundiannya.

Teknologi komunikasi hanyalah sebagai wadah penyaluran maklumat. Teknologi komunikasi semata-mata tidak akan membawa apa-apa perubahan dalam proses demokrasi. Dewasa ini ramai yang beranggapan bahawa dengan

perkembangan ICT ia akan mengubah pola dan proses demokrasi di kebanyakan negara, dan ada kemungkinan juga boleh menjatuhkan kerajaan sedia ada. Pendapat mengenai *medium is the message* (McLuhan, 2005) dan *technological determinism* (Jenkins dan Thorburn, 2003) telah kerap kali dicabar. Sebaliknya kesan teknologi media baharu adalah secara evolusi bukan revolutionari. Media baharu setidak-tidaknya akan membuka lebih ruang kepada pandangan yang bertentangan sama ada pandangan sedia ada dengan pandangan baharu; dan pandangan yang ingin perubahan dengan pandangan yang ingin kekal dengan keadaan sedia ada.

Kewarganegaraan dan demokrasi

Satu aspek penting dalam demokrasi adalah mewujudkan warga yang bermaklumat, berpengetahuan dan terlibat dalam proses demokrasi. Menurut The McBride-Commission (1980, 131) "*The right to communicate is an extension of the continuing advance toward liberty and democracy.*" Begitu juga dalam United Nations Charter, the Universal Declaration of Human Rights. Article 19 menyatakan bahawa "*freedom of information*" is a fundamental human right: "*Everyone has a right to freedom of opinion and expression; the right includes freedom to hold opinions... and to seek, receive and impart information and ideas through any medias and regardless of frontiers.*"

Minat generasi muda terhadap demokrasi dilaporkan semakin menurun. Di negara maju peratusan mereka yang keluar mengundi dalam pilihan raya adalah rendah di mana hanya 50 peratus keluar mengundi dan di England pula hanya 69 peratus keluar mengundi (Mercurio, 2002: 48). Ini mungkin disebabkan sistem politik formal hari ini dianggap terpisah dengan diri generasi muda.

Menurut Hasebrink dan Hasebrink (2003) generasi muda sukar untuk mengidentifikasikan dengan isu politik semasa kerana mereka tidak mempunyai asas maklumat politik yang mencukupi. Ini disebabkan mereka bukan pembaca akhbar yang serius atau penonton berita di televisyen yang kerap. Ini disebabkan berita dalam media tidak banyak membincangkan perihal generasi muda. Jika generasi muda mendedahkan diri mereka dengan media, lazimnya pilihan mereka adalah terhadap berita ringan atau *soft news* berbanding dengan berita berat atau *hard news*. Seperkara lagi adalah generasi muda berhadapan dengan persekitaran yang kaya media iaitu terdapat pelbagai media untuk dipilih.

Adalah sukar bagi sesuatu media mendominasi sesuatu maklumat yang hendak disampaikan kepada orang ramai. Maklumat politik juga perlu bersaing dengan maklumat lain seperti hiburan, sukan dan lain-lain untuk mendapatkan perhatian generasi muda. Tetapi berbanding dengan media massa, laman web dikatakan dapat menyampaikan maklumat yang diperlukan individu jika ia disusun dan menggunakan reka bentuk yang sesuai (Coleman et al., 2008). Internet seperti juga media massa berupaya membangkitkan agenda awam untuk dikupas oleh orang ramai. Tetapi dalam masa yang sama internet juga boleh meningkatkan penyertaan orang ramai dalam diskusi isu-isu politik kerana ia memberikan ruang

sosial yang lebih untuk berinteraksi secara horizontal. Walau bagaimana pun Graber (2003) menyatakan media dan demokrasi hanyalah satu mitos kerana budaya politik adalah lebih penting daripada kebijaksanaan warga dan media yang cemerlang.

Parti politik traditional dianggap sebagai mengongkong oleh generasi muda kerana ia menentukan terlebih dahulu peranan yang perlu dimainkan. Internet memberikan generasi muda lebih autonomi dan individualisasi. Internet memberikan ruang orang muda membentuk identiti mereka, mendapatkan kebebasan dan terlibat dengan masyarakat di sekeliling mereka. Internet memberikan nafas baru untuk mereka mencari cara baru terbabit dalam politik Menurut Livingstone (2007) generasi muda lebih bertindak balas kepada projek yang khusus, dengan memerlukan obligasi yang rendah tetapi aktiviti tersebut mempunyai profil tinggi yang dianjurkan oleh jaringan rakan sebaya.

Kajian menunjukkan akses kepada internet boleh meningkatkan penglibatan dalam kehidupan sivik dan politik (Shah et. al. 2005; Dutta-Bergermen, 2005). Menurut Gibson et. al. (2003) kebanyakan ahli politik menggunakan internet sebagai kelangsungan komunikasi *top-down* mereka untuk 'bersemuka' dengan orang ramai tetapi bukan sebagai alat untuk penyertaan melalui parti politik masih belum jelas. Kebanyakan aktiviti di internet adalah kesinambungan daripada aktiviti *offline* (Noris 2003; Tkach-Kawasaki 2003).

Kebanyakan maklumat yang tersebar dalam ICT adalah berbentuk maklumat mentah yang perlu diberikan tafsiran. Maklumat melalui media massa kebanyakannya telah diolah menjadi pengetahuan oleh penulis dan penganalisis berdasarkan ideologi atau kaca mata mereka sendiri. Media cetak dianggap berupaya berhujah mengenai sesuatu isu. Penyiaran pula lebih menekankan empati dan berjaya dalam membuat rayuan emosi daripada asas yang kukuh (Dehlgren, 2007).

Berdasarkan populariti internet ada juga kemungkinan gergasi media yang ada pada hari ini akan cuba menguasai internet dan apa juga teknologi yang bakal dibangunkan. Jika ini berlaku suara rakyat, masyarakat sivil, NGOs tidak mungkin akan mendapat ruang yang sesuai dalam internet jika model pemilikan media sekarang ini diterapkan dalam internet. Berdasarkan potensi internet di masa hadapan, ada juga kemungkinan di mana fokus perkembangan internet adalah kepada hiburan kerana ia boleh membawa lebih banyak keuntungan. Jika ini berlaku maka akan berkuranglah ruang untuk mendidik, memberi inspirasi dan membantu masyarakat secara bersama (Schuler, 2003:70). Pada pendapat Coleman dan Blumer (2009), internet akan dapat meningkatkan kredibiliti dan dipercayai sekiranya ia tidak menunjukkan kecondongan atau motif yang memihak pada mana-mana entiti politik.

Pilihan raya umum ke-12

Keputusan PRU-12 pada Mac 8, 2008 memeranjatkan pelbagai pihak. Keputusan ini dianggap sebagai 'tsunami politik' kerana dalam sekelip mata ia telah

mengubah landskap politik Malaysia. Formula perancangan kempen BN yang telah teruji dalam banyak pilihan raya umum, kali ini gagal untuk meraih undi yang diharapkan. Sebaliknya gabungan parti-parti pembangkang (Pakatan Rakyat) berjaya menawan majoriti kerusi di lima buah negeri iaitu Kelantan, Pulau Pinang, Kedah, Perak dan Selangor. Pakatan Rakyat juga telah memenangi 10 daripada 11 kerusi parlimen yang dipertandingkan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Begitu juga buat pertama kali selepas merdeka, BN telah dinafikan penguasaan dua pertiga daripada kerusi parlimen dengan hanya memenangi 140 daripada 222 kerusi yang dipertandingkan.

Dalam PRU-11 pada 2004 peringkat parlimen, BN memperoleh 4.6 juta pengundi berbanding dengan pembangkang sebanyak 2.5 juta pengundi. Tetapi dalam PRU-12 pada tahun 2008, undi yang diberikan kepada pakatan Pakatan Rakyat meningkat kepada 3.8 juta. Undi untuk BN telah merosot sedikit kepada 4.1 juta (www.spr.gov.my). Undi yang diperoleh oleh BN pada PRU-12 tahun 2008 hanya kelihatan meningkat sedikit di Kelantan, Terengganu, Sabah dan Sarawak. Namun begitu undi yang diperoleh oleh Pakatan Rakyat meningkat di lain-lain negeri dengan mendadak sekali. Misalnya di Johor, undi yang diperoleh pembangkang meningkat daripada 172, 387 pada PRU-11 kepada 326, 545 pada PRU-12. Begitu juga di Perak, pembangkang mendapat 450,929 undi dalam PRU-12 berbanding dengan hanya 296,110 dalam PRU-11.

Pemilihan tarikh pilihan raya lazimnya memberikan beberapa kelebihan kepada parti pemerintah kerana mereka boleh memilih tarikh yang dianggap selesa dan juga tidak mempunyai isu-isu kontroversi yang boleh menggugat sokongan terhadap mereka. Tarikh 8 Mac 2008 dipilih sebagai tarikh pilihan raya dengan harapan BN dapat mengukuhkan kedudukannya sebagai parti pemerintah di peringkat persekutuan dan juga negeri. Ramalan kuat menyatakan bahawa BN juga akan memenangi majoriti dan mengambil alih pemerintah di Kelantan daripada parti PAS.

Sebelum daripada penetapan tarikh pilihan raya beberapa isu atau peristiwa berprofil tinggi telah berlaku seperti demonstrasi oleh BERSIH, demonstrasi oleh HINDRAF dan perjalanan siasatan kes video Linggam oleh satu Suruhanjaya Diraja. Peristiwa tersebut telah membawa isu-isu seperti keterpinggiran kaum dalam pembangunan, ke tidak samarataan layan terhadap kaum-kaum, dominasi Melayu, perlindungan hak asasi manusia, kuasa ISA, ketelusan dalam kehakiman dan sebagainya. Isu ini menjadi agenda utama yang diperbahaskan baik dalam media utama mahu pun dalam media alternatif seperti ruang forum dan blog dalam internet.

Isu kenaikan harga minyak dunia sejak 2006 terus mempengaruhi pelbagai kos perkhidmatan dan makanan yang secara langsung dan tidak langsung telah membebankan pengguna. Walaupun kadar pertumbuhan ekonomi dianggap baik, namun prestasi ekonomi makro ini tidak dapat diterjemahkan kepada keadaan hidup yang lebih selesa kepada sebilangan besar rakyat terutama yang berpendapatan rendah. Rakyat merasa kenaikan harga barangan telah

membebankan hidup seharian mereka. Untuk meyakinkan pengundi, Pakatan Rakyat dalam kempen PRU-12 menjanjikan perkara-perkara yang praktikal dan cepat semata-mata untuk memenuhi *immediate gratifications* dalam kalangan pengundi seperti menurunkan harga minyak dan menjanjikan imbuhan tahunan daripada kerajaan.

Dalam PRU-12 parti-parti yang bertanding telah banyak memberikan tumpuan kepada pengundi muda di mana baik parti Barisan Nasional atau Pakatan Rakyat mencuba menjana semula parti masing-masing dengan mengemukakan muka-muka baru yang mewakili generasi muda. Walaupun telah ada kesedaran untuk mejana semula kekuatan parti dengan menyunting muka baru daripada generasi muda, tidak banyak perhatian diberikan kepada perubahan budaya yang mewarnai generasi muda masa kini. Para penganalisis berpendapat Barisan Nasional tidak memberikan banyak perhatian kepada perubahan budaya generasi muda tetapi sebaliknya terus menggunakan strategi yang telah teruji berdekad lalu untuk memenangi hati dan fikiran generasi muda masa kini. Politik pembangunan yang menjadi asas strategi Barisan Nasional terus digunakan dengan menjanjikan lebih banyak pembangunan yang akan membawa kesejahteraan hidup yang lebih tinggi untuk rakyat Malaysia.

Dalam konteks ini, gabungan Pakatan Rakyat dan juga mereka yang tidak sehaluan dengan ideologi parti pemerintah lebih rancak membincangkan isu-isu kontemporari dan sejagat seperti ketelusan, kesamarataan, hak asasi manusia, membasmi rasuah. Suara-suara reformasi ini berleluasa di dalam media alternatif berbanding dalam media perdana. Isu-isu ini yang ditulis secara provokatif dan kritikal lebih menarik pengguna-pengguna internet berbanding dengan laporan berita daripada pemimpin kerajaan yang dimuatkan dalam media perdana (Kee, 2008).

Kaedah kajian

Kajian ini telah menggunakan kaedah servei dengan menemu bual seramai 8823 responden yang terdiri daripada generasi muda berumur antara 21 hingga 40 tahun. Untuk mendapatkan responden yang seimbang dari segi perspektif politiknya, pensampelan telah dibuat di beberapa kawasan parlimen di mana parti Barisan Nasional (BN) telah menang dan juga di beberapa kawasan parlimen di mana Pakatan Rakyat (PR) telah menang. Bagi setiap negeri beberapa kawasan parlimen telah dipilih untuk mewakili kawasan parlimen seluruh negara.

Responden yang dipilih adalah belia yang telah layak membuang undi iaitu berumur 21-40 tahun. Kajian ini menemu bual 52 peratus responden lelaki dan 48 peratus responden perempuan. Dari segi kaum pula sejumlah 51 peratus adalah dalam kalangan kaum Melayu, 24 peratus kaum Cina, 15 peratus kaum India, 5 peratus Bumiputera Sabah dan 5 peratus lagi Bumiputera Sarawak.

Pemilihan responden turut melihat tahap pendidikan responden daripada tahap pendidikan paling rendah kepada tahap pendidikan tertinggi. Majoriti responden iaitu 42 peratus adalah berpendidikan tahap SPM. Seterusnya 30 peratus

responden mempunyai pendidikan di tahap STPM dan diploma. Dalam kalangan responden yang mempunyai tahap pendidikan di peringkat ijazah adalah 18 peratus sahaja. Hanya 10 peratus daripada responden mempunyai tahap pendidikan yang rendah iaitu berkelulusan PMR atau kurang daripada itu.

Kajian ini memberi tumpuan kepada tiga pemboleh ubah utama iaitu pemboleh ubah kepercayaan kepada maklumat media (televisyen, akhbar, radio, internet dan kawan-kawan), pemboleh ubah isu pilihan raya (kenaikan harga barang, kadar pengangguran, kesamarataan antara kaum, isu rasuah dan isu kadar jenayah). Sementara pemboleh ubah terikat adalah kepuasan terhadap keputusan pilihan raya.

Untuk melihat pemboleh ubah yang mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan pilihan raya, regresi hierarchical telah digunakan. Kelompok pemboleh ubah media telah dimasukkan dahulu dan diikuti oleh pemboleh ubah isu pilihan raya yang dimasukkan secara *stepwise*.

Hasil kajian

Hasil kajian ini menumpukan kepada empat isu. Pertama adalah untuk menghuraikan sejauh manakah responden berpuas hati dengan keputusan pilihan raya umum ke 12. Seterusnya hasil kajian ini juga memberikan tumpuan kepada pola penggunaan media untuk mendapatkan maklumat mengenai pilihan raya dan isu kredibiliti sumber maklumat tersebut. Isu-isu yang diberikan penekanan juga penting dalam mempengaruhi keputusan pilihan raya. Dengan itu akan dihuraikan sejauh mana responden melihat kepentingan beberapa isu yang menjadi agenda dalam kempen-kempen sepanjang PRU-12. Akhir sekali kajian ini membentangkan hasil analisis regresi hierarchical untuk melihat sejauh manakah faktor media dan faktor isu mempengaruhi kepuasan responden terhadap keputusan PRU-12.

Puas hati terhadap keputusan PRU-12

Keputusan PRU-12 adalah sesuatu yang di luar dugaan. Mungkin keputusan itu memeranjatkan sesetengah pihak dan mungkin juga menggembirakan pihak lain. Kajian ini telah bertanyakan responden sejauh mana mereka berpuas hati dengan keputusan PRU-12 ini. Sejumlah 63 peratus responden menyatakan mereka berpuas hati, 27 peratus menyatakan kurang puas hati dan 10 peratus lagi menyatakan tidak puas hati. Sila lihat Jadual 4. Kajian ini mengandaikan mereka yang berpuas hati adalah mereka yang menerima perubahan dalam landskap politik selepas PRU-12 di mana Barisan Nasional tidak lagi mempunyai majoriti dua pertiga di parlimen dan juga lima buah negeri dikuasai oleh Pakatan Rakyat. Mereka yang kurang atau tidak berpuas hati adalah mereka yang lebih memihak kepada Barisan Nasional dan sukar menerima realiti landskap politik yang baru ini.

Kajian ini seterusnya ingin melihat sama ada rasa puas hati terhadap keputusan

Jadual 1: Jantina responden

Jantina	Kekerapan	Peratus
Lelaki	4568	52
Perempuan	4255	48
Jumlah	8823	100

Jadual 2: Kaum responden

Kaum	Kekerapan	Peratus
Melayu	4458	51
Cina	2067	24
India	1434	15
Bumiputera Sabah	409	5
Bumiputera Sarawak	395	5
Jumlah	8823	100

Jadual 3: Tahap pendidikan responden

Tahap Pendidikan	Kekerapan	Peratus
PMR ke bawah	889	10
SPM	3727	42
STPM/Diploma	2599	30
Ijazah	1608	18
Jumlah	8823	100

pilihanraya ini dipengaruhi oleh sentimen kaum. Data menunjukkan pola rasa puas hati itu menyeluruh tanpa mengira kaum walaupun wujud perbezaan yang kecil sahaja. Misalnya, 68 peratus generasi muda kaum Cina berpuas hati dengan keputusan pilihan raya untuk kerusi parlimen berbanding dengan 65 peratus generasi muda kaum India, dan seterusnya 61 peratus dalam kalangan kaum Melayu. Dalam kalangan Bumiputera Sarawak, 58 peratus berpuas hati dan Bumiputera Sabah yang berpuas hati adalah 68 peratus.

Penggunaan dan kepercayaan terhadap sumber maklumat pilihan raya

Strategi perancangan media adalah penting dalam sesuatu pilihan raya. Ini disebabkan kejayaan sesebuah parti politik bergantung kepada sejauh mana mereka dapat mempengaruhi pendapat awam dan seterusnya meyakinkan pengundi untuk menyokong isu-isu yang diperjuangkannya. Media terutamanya media massa dianggap sebagai perantara antara parti politik dengan pengundi. Sejak kebelakangan ini, dikatakan generasi muda lebih memilih media baru berbanding dengan media massa perdana sebagai sumber mencari maklumat untuk

isu-isu tertentu.

Kajian ini sebaliknya mendapati bahawa generasi muda tidak dengan secara menyeluruh menjauhkan diri dengan media massa perdana. Responden daripada semua etnik lebih banyak menggunakan televisyen dan akhbar sebagai sumber utama pilihan raya mereka. Secara keseluruhan 86 peratus menggunakan televisyen dan 81 peratus menggunakan akhbar secara kerap untuk mendapatkan maklumat pilihan raya. Radio adalah media massa yang paling rendah digunakan untuk maklumat pilihan raya. Ini mungkin radio sekarang ini lebih banyak menawarkan program hiburan daripada sebagai sumber maklumat isu-isu semasa. Namun begitu Internet sebagai media baru masih lagi belum meluas digunakan. Secara umum, 51 peratus menggunakan internet secara kerap bagi mendapatkan maklumat pilihan raya. Walaupun tidak banyak perbezaan antara kaum dari segi penggunaan Internet, tetapi etnik Cina lebih mendahului etnik lain iaitu 55 peratus berbanding dengan etnik lain yang lebih rendah penggunaan Internet

Bagaimana pula tanggapan mereka tentang maklumat yang diperoleh melalui sesuatu media? Di sini amat jelas perbezaan tanggapan tentang kepercayaan responden terhadap maklumat yang diterima melalui media tertentu. Antara 71 hingga 84 peratus responden daripada pelbagai kaum mempercayai maklumat pilihan raya yang mereka terima melalui televisyen. Begitu juga dengan kepercayaan maklumat yang diterima melalui akhbar di mana kadarnya dalam lingkungan 70 peratus dalam kalangan semua etnik kecuali Melayu di mana hanya 67 peratus sahaja yang mempercayai akhbar. Sila lihat Jadual 6.

Jika dilihat kepercayaan terhadap internet hanyalah sekitar 42 hingga 53 peratus sahaja. Kepercayaan yang rendah dalam kalangan responden ini adalah merentasi semua etnik. Kadar ini jauh lebih rendah berbanding dengan kepercayaan terhadap televisyen dan akhbar. Responden juga tidak menunjukkan kepercayaan tinggi kepada radio sebagai sumber maklumat pilihan raya. Selain media sebagai sumber maklumat sumber peribadi seperti kawan-kawan juga boleh mempengaruhi pola pengundian individu. Dalam konteks ini, 45 hingga 60 peratus daripada pelbagai etnik menyatakan mereka mempercayai maklumat yang diterima daripada kawan-kawan.

Isu-isu dalam pilihanraya

Kajian ini juga meninjau bagaimanakah generasi muda menganggap beberapa isu seperti kenaikan harga barang, kebolehan dapatan pekerjaan, kesamarataan antara kaum, isu rasuah dan peningkatan kadar jenayah mempengaruhi keputusan mereka mengundi dalam pilihan raya.

Di antara isu yang sering dibangkitkan oleh pengundi adalah mengenai kenaikan harga barang. Walaupun kerajaan berulang kali menyatakan kerajaan telah memberikan subsidi terhadap pelbagai barangan konsumen dan berusaha mengawal harga barang, namun secara umum kenaikan harga barang itu menjejaskan kedudukan kewangan setiap pengundi. Data menunjukkan bahawa lebih daripada 80 peratus menganggap isu kenaikan harga adalah penting dalam

pilihan raya.

Walaupun kadar pengangguran adalah rendah, namun jumlah yang besar menganggap isu pekerjaan adalah isu penting dalam pilihan raya. Sejumlah lebih 60 peratus responden pelbagai kaum menganggap isu tersebut adalah penting.

Dari segi kesamarataan antara kaum, lebih ramai generasi muda kaum Bumiputera Sarawak (98 peratus) menyatakan ianya penting dalam menentukan pengundian mereka berbanding dengan Bumiputera Sabah dan India masing-masing 93 peratus. Bagi kaum Melayu isu ini dianggap penting oleh 91 peratus responden sahaja. Sementara sejumlah 92 peratus kaum Cina menganggapnya isu ini adalah penting.

Isu seterusnya adalah berkaitan dengan rasuah. Walaupun kerajaan BN telah kerap kali bahawa isu rasuah sedang ditangani dengan lebih serius seperti penubuhan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM), generasi muda di Sabah dan Sarawak (95 peratus) mengatakan rasuah adalah penting begitu juga dengan responden daripada kaum Melayu (93 peratus), India dan Cina (92 peratus).

Isu peningkatan kadar jenayah juga dianggap penting oleh generasi muda sebagai isu pilihan raya. Mereka yang berada di Sabah dan Sarawak masing-masing 92 peratus dan 96 peratus menganggap isu ini adalah penting. Dalam kalangan kaum Melayu (94 peratus), Cina (91 peratus) dan India (92 peratus) tidak banyak menunjukkan perbezaan yang ketara dari segi menganggap kepentingan isu kadar jenayah sebagai isu pilihanraya.

Faktor mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan peringkat parlimen.

Kajian ini seterusnya melihat faktor yang mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan pilihan raya. Kajian ini mengandaikan mereka yang berpuas hati terhadap keputusan pilihan raya adalah mereka yang mempunyai kecenderungan menyokong parti PR. Mereka yang tidak berpuas hati adalah mereka yang mempunyai kecenderungan menyokong parti BN.

Ujian regresi hiererchikal telah digunakan. Daripada lima pemboleh ubah media, kepercayaan maklumat melalui internet (Beta =.18) dan kawan-kawan (Beta = .15) merupa dua pemboleh ubah media yang mempengaruhi secara signifikan kepuasan terhadap keputusan pilihan raya. Kedua-dua pemboleh ubah ini mempunyai nilai beta yang positif menunjukkan kepercayaan terhadap maklumat daripada internet dan kawan-kawan akan meningkatkan lagi kepuasan terhadap pilihan raya. Walaupun nilai beta untuk maklumat daripada televisyen, radio dan akhbar adalah tidak signifikan tetapi mempunyai nilai negatif. Ini bermaksud terdapat kecondongan mereka yang percaya kepada maklumat televisyen, radio dan akhbar kurang berpuas hati dengan keputusan pilihan raya.

Mengenai pemboleh ubah isu-isu pilihan raya yang mempengaruhi kepuasan

Jadual 4: Puas hati terhadap keputusan pilihan raya

Puas	Kurang	Tidak	
	hati	Puas hati	Puas hati
	%	%	%
Melayu	61	27	12
Cina	68	25	7
India	65	28	7
Bumiputera Sabah	68	23	9
Bumiputera Sarawak	58	35	7
Jumlah	63	27	10

Jadual 5: Kekerapan menggunakan media dalam pilihan raya

	TV	Akhbar	Internet	Radio	Kawan
	%	%	%	%	%
Melayu	86	80	49	55	67
Cina	83	80	55	57	67
India	84	80	51	58	66
Bumiputera					
Sabah	83	75	48	55	65
Bumiputera					
Sarawak	85	77	48	70	59

Jadual 6: Kepercayaan terhadap sumber maklumat pilihan raya

	TV	Akhbar	Internet	Radio	Kawan
Melayu	71	67	47	63	53
Cina	76	70	53	65	59
India	74	71	47	65	60
Bumiputera					
Sabah	74	72	42	63	45
Bumiputera					
Sarawak	84	72	51	74	51

terhadap keputusan pilihan raya, empat daripada isu tersebut menunjukkan nilai Beta yang positif dan signifikan iaitu isu kesamarataan (Beta = .04), isu rasuah (Beta = .03), isu pekerjaan (Beta = .06) dan isu kenaikan harga barang (Beta =

Jadual 7: Isu-isu pilihan raya yang dianggap penting

	Melayu	Cina	India	Bumi-putera Sabah	Bumi-putera Sarawak
	%	%	%	%	%
Harga barang	87	81	86	86	90
Pekerjaan	68	66	63	61	66
Kesamarataan	91	92	93	93	98
Rasuah	93	92	92	95	96
Jenayah	94	91	92	92	96

Jadual 8: Regresi hierarchical faktor mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan pilihan raya

	Beta	t
Maklumat TV	-0.02	-0.84
Maklumat radio	-0.01	-0.67
Maklumat internet	0.18	7.93*
Maklumat akhbar	-0.02	0.17
Maklumat kawan	0.15	8.25
<i>R² square</i>	-	(0.024)
Isu pekerjaan	0.06	5.59*
<i>R² square</i>		(0.029)
<i>Perubahan R²</i>		(0.005)+
Isu harga barang	0.07	6.47*
<i>R²</i>		(0.033)
<i>Perubahan R²</i>		(0.004)+
Isu kesamarataan	0.037	3.170*
<i>R²</i>		(0.036)
<i>Perubahan R²</i>		(0.003)+
Isu rasuah	0.029	2.486*
<i>R²</i>		(0.037)
<i>Perubahan R²</i>		(0.001)+

.07). Cuma pemboleh ubah kadar jenayah sahaja yang tidak mempunyai nilai Beta yang signifikan. Data ini menunjukkan empat isu yang dibangkitkan dalam pilihan raya itu telah mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan pilihan raya. Walaupun nilai Beta adalah rendah tetapi sumbangannya adalah signifikan.

Rumusan

Pilihan raya adalah satu daripada amalan demokrasi yang penting. Dalam pilihan raya orang ramai dapat peluang untuk membuat keputusan memilih parti manakah yang mereka ingin membentuk kerajaan dan mentadbirkan negara mereka. Dalam konteks PRU-12, orang ramai telah membuat keputusan mereka, tetapi apakah yang menyebabkan mereka membuat keputusan sedemikian masih terus dibincangkan dan diselidiki. Kajian ini menunjukkan bahawa isu-isu kenaikan harga barang, peluang pekerjaan, isu kesamarataan dan isu rasuah mempengaruhi responden berpuas hati dengan keputusan pilihan raya yang menguntungkan pembangkang. Mengenai pemboleh ubah media pula, kepercayaan kepada maklumat melalui internet dan kawan-kawan sebagai pemboleh ubah yang mempengaruhi kepuasan terhadap keputusan pilihan raya.

Perkembangan teknologi maklumat walaupun masih belum menyeluruh, tetapi impaknya sudah mula dirasai. Generasi muda yang sememangnya sudah sebatian dengan internet menjadikannya sebagai sumber yang boleh dipercayai. Berdasarkan keadaan semasa di mana banyak pendapat alternatif yang dimuatkan dalam pelbagai ruang siber, maka kajian ini menunjukkan pengaruh internet sememangnya wujud terutamanya dalam kalangan mereka yang tidak berpuas hati dengan keadaan dalam persekitaran mereka. Kepercayaan maklumat yang diterima daripada media adalah penting kerana ia menjadi asas seseorang itu membuat keputusan. Mungkin tidak semua ruang siber akan mempengaruhi responden. Dalam perkiraan terakhir, ruang siber mestilah credible dan boleh bersaing dengan sumber maklumat yang lain. Tidak dinafikan pengaruh media dan isu-isu sosial dan ekonomi mempengaruhi keputusan pilihan raya tetapi sumbangannya masih kecil. Faktor lain seperti keahlian dalam parti, kawasan tempat tinggal, dan persepsi terhadap perkhidmatan wakil rakyat mungkin juga menjadi faktor penentu yang memerlukan kajian lanjut bagi melengkapkan pengetahuan mengenai tabii mengundi dalam pilihan raya.

About the author

Samsudin A. Rahim is a Professor in Communication at the School of Media and Communication Studies, Faculty of Social Sciences and Humanities, Universiti Kebangsaan Malaysia. He is currently the Director of PERKASA, a centre that focusses on youth empowerment. His research interest include studies on youth, development communication and media democratisation. He can be contacted at email: samsudinrahim@yahoo.com

Rujukan

- Abbe, O., Goodliffe, J., Herrnson, P., Peterson, K. (2003). Agenda setting in congressional elections: the impact of issues and campaigns on voting behavior. *Political Research Quarterly*. 56(4): 419-430
- Coleman, R., Liber, P., Mendelson, L and Kurpius, D. (2008). Public life and the internet: if you build a better website will the citizens become engaged? *New Media and Society*. Vol. 10(2):179-201.
- Coleman, S., dan Blumler, J. (2009). *The internet and democratic citizenship: Theory, practice and theory*. New York. Cambridge University Press.
- Dahl, R., (1989). *Democracy and its critics*. New Heaven. Yale University Press.
- Dahlgren, P. (2007). *Young citizens and new media: Learning for democratic participation*. New York. Routledge.
- Dutta-Bergermen, M. (2005). Access to the internet in the context of community participation and community participation. *New Media and Society* 7(1): 89-109
- Gibson, R., Nixon, P, and Ward, S. (2003). *Political parties and the internet: Net Gain?*. London. Routledge.
- Graber, D. (2003). The media and democracy: Beyond myths and stereotypes. *Annual Review of Political Science*. Vol. 6: 139-160.
- Hasebrink, U dan Hasebrink, I. (2007). Young people's identity construction and media use. Dalam P. Dahlgren (eds) . *Young citizens and new media: Learning for democratic participation*. New York. Routledge.
- Hayes, D. (2008). Does the messenger matter: candidate-media agenda convergence and its effect on voter issue salience. *Political Research Quarterly*. 16(1): 134-146.
- Jenkins, H and Thorburn, D. (2003). *Democracy and New Media*. Cambridge. The MIT Press.
- Keane J. (2000). Structural transformations of the public sphere. In K. Hacker and J. van Dijk (eds). *Digital democracy: Issues of theory and practice*. Sage Publications. Thousand Oaks
- Kee, T.H. (2008). *March 8: The day Malaysia woke up*. Rawang. Marshall Cavendish.
- Kepplinger, H. (2002). Mediatization of politics: Theory and data. *Journal of Communication*. 52 (4): 972-986
- Livingstone, S. (2007). "Interactivity and participation on the internet: Young people's response to the civic sphere". Dalam P. Dahlgren (eds) . *Young citizens and new media: Learning for democratic participation*. New York. Routledge.
- McBride S., (1980). *Many voices, one world. Communication and society today and tomorrow*, New York
- McLuhan, M. (2005). *The medium is the message*. Corte Madera. Gingko Press.
- New York Times*. February 9, 2009. Access on September 27, 2010. nytimes.com
- Norris, P. (2003). Preaching to the converted? Pluralism, participation and party

- websites. *Party Politics*. Vol (9) 1: 21-45.
- Papacharissi, Z. (2004). Democracy online: Civility, politeness, and the democratic potential of online discussion groups. *New Media and Society*. Vol 6 (2).259-283
- Schlutz, W. (2004). Reconstructing mediatization as an analytical concept. *European Journal of Communication*. Vol 19 (1). 87-101
- Schulz, W., Web, R dan Quiring, O. (2005). Voters in a changing media environment. *European Journal of Communication*. Vol 20 (1) 55-88
- Shah, S., Cho, J., Eveland, . and Kwak, N. (2005). Information and expression in a digital age: Modeling internet effect on civic participation. *Communication Research*. 32(5):531-565
- Sssi, S. (2000). The controversies of the internet and the revitalization of local political life. In K. Hacker and J. van Dijk (eds). *Digital democracy: Issues of theory and practice*. Sage Publications. Thousand Oaks.
- Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR). www.spr.gov.my. (Dicapai November 10, 2010).
- Tkach-Kawasaki. L. (2003). Politics@Japan: Party competition on the internet in Japan. *Party Politics*. Vol 9 (1): 105-123